

Vestervig Sygehus

Af fhv. Sygehuslæge E. TOFT, Vestervig.

DA DET I AAR - 1955 - er 100 Aar, siden Thisted Amts første Sygehus toges i Brug her i Vestervig - under Navnet Vestervig Sygehus -, har jeg tænkt mig, at det kunde interessere Amtets Beboere at erfare lidt om denne Institution, hvor jeg i ca. 45 Aar har haft en stor Del af min Arbejdsmark.

Først bringes en kort Oversigt over Sygehuse i Almindelighed og derpaa Meddelelse om de forudgaaende Forhandlinger i Amtsraadet m. m. samt en Del Oplysninger om Læge- og Sygehusforhold her i Landdistrikterne i Thy.

Jeg bringer Amtskontoret i Thisted min Tak for Tilladelsen til Afbenyttelse af de gamle Protokoller. Tillige takker jeg de offentlige Institutioner - ikke mindst Statsbiblioteket i Aarhus. - og de - ikke faa - private Personer, som jeg har ulejliget. Sidst bringer jeg Hr. Togfører Svalgaard, Thisted, en hjertelig Tak for den store Hjælp, han har ydet mig paa flere Omraader.

Hospitaler fandtes ikke før Kristendommens Indførelse. Det er Barmhjertighedstanken, Indførelsen bundet i. Dette at skaffe Syge og Subsistensløse et Tilflugtssted - under Kirkens Tilsyn! Hospitalerne knyttedes oftest til Klostrene som Lemmestiftelser og Sct. Jørgensgaard. Disse sidste fandtes næsten i alle Købstæder til Isolation af de Spedalske. Under de store Epidemier - særlig Pestepidemierne - oprettedes Pesthuse, hvor de Syge behandledes af Barbererne. Under Krige oprettedes "Kvæsthuse" og lignende. Tænk paa Krimkrigen - og Florence Nighthingale.

I Byerne behandlede Bartskeerne de Syge. Aar 1777 fandtes der her i Landet - udenfor København - kun 12 medicinske og 37 eksaminerede kirurgiske Læger.

Saa begyndte man at ansætte Distriktskirurger, især for at skaffe Lægehjælp til de Fattige. Lidt efter lidt udvikledes Embedslægeordningen med Fysici og Distriktslæger i de mindre Distrikter.

Det første egentlige Sygehus i Danmark - det gamle Frederiks Hospital i København - indviedes 1757.

Først i sidste Halvdel af det 19. Aarhundrede oprettedes der Sygehuse rundt omkring i Landet.

Kommunehospitalet i København indviedes først i Aaret 1863.

Thisted Amt var saaledes blandt de første Sygehusbyggere her i Landet.

De af Staten ansatte Distriktslæger var tillige Sygehuslæger, idet Sygehuse oftest byggedes, hvor der boede en Distriktslæge, og denne havde i en lang Aarrække alene Retten til at behandle de paa Sygehuset indlagte Patienter. Der slækkedes senere paa denne Bestemmelse. Jeg erindrer, at jeg som Vikar for en praktiserende Læge i Thisted i Aaret 1903 tilsaa og behandlede enkelte af denne indlagte Patienter paa Thisted Sygehus.

Der var den Gang enkelte, særligt kirurgisk interesserede Læger i Thisted, som indlagde og behandlede deres Patienter paa private "Sygestuer" ude i Byen. Jeg erindrer fra min Barndom i Thisted, at der hos

en Jordemoder, Madam Kirk, i Skovgade var en saadan privat Klinik, vistnok startet af Distriktslæge Fenger.

Meget alvorligt Syge og særlig Patienter med kirurgiske Sygdomme, som krævede Operation, blev sendt til Sygehuse i Aalborg og især til Viborg. Ellers behandledes den Gang Patienterne i Hjemmene. Hertil maa dog føjes, at Tilkaldelse af Læge den Gang - især ude paa Landet - oftest opsattes saa længe, at en egentlig Behandling kun sjældent kunde finde Sted. Tænk paa Afstandene og de daværende Transportmidler - en stiv Vogn - aaben - fyldt med Halm og Dyner.

Sygehuse var den Gang nærmest frygtede af Befolkningen. Der kom man kun for at dø, og det kunde lige saa godt ske i Hjemmet. Endnu i mine første "Sygehusaar" maatte jeg ofte bekæmpe denne Frygt, som heldigvis dog ret hurtigt fortog sig, og som senere snarere er slaaet over i sin Modsætning.

Her paa Sygehuset behandledes i de første mange Aar især Patienter med epidemiske Sygdomme - Sygehuset betragtedes nærmest som et Epidemisugehus. Der var den Gang ogsaa god Brug herfor paa Grund af de hyppige Epidemier af Tyfus, Difteri, Skarlagensfeber og Syfilis.

Takket være elskværdig Hjælp fra Universitetets medic. histor. Museum i København kan jeg meddele, at Begyndelsen til Anlæggelse af Amtssygehuse her i Landet blev gjort med et Cancelli-Circulære af 28. Febr. 1805 til Amtmændene i Danmark, hvori disse opfordres til at indsende Forslag om, hvor i Amtet Sygehuset skulde findes Bygninger, der kunde benyttes til dette Formaal, idet man paa den Tid ikke stillede særlige Fordringer til et Sygehus' Indretning.

Flere "Sygestuer" er - som før nævnt - anlagte privat - og offentligt af Distriktlægerne, f. Eks. i Thisted - enten som Sygestuer paa Fattiggaarde eller eventuelt i deres private Boliger eller i disses Nærhed. Paa Thisted Fattiggaard - opført ca. 1840 - havde Fattigvæsenet Sygestuer med 11 Senge.

I Amtsraadets Møde 19. Febr. 1853 drøftedes Oprettelse af Sygehuse i Lægedistrikterne i Hassing-Refs Herreder og i V. Han Herreder. I Mødet 17. November 1853 vedtoges, "at de Inventariesager, som Amtet er i Besiddelse af fra "Sygehuset i Kettrup" først skal anvendes, naar der skal skaffes Inventarium til Vestervig Sygehus". Dette Udtryk "Sygehuset i Kettrup" har forvoldt mig en Del Besvær. Ingen, hverken Private eller offentlige Myndigheder kendte noget til et tidligere "Sygehus" i Kettrup.

Dette Spørgsmaal maatte jeg have klaret, idet Vestervig Sygehus saa ikke var det først grundlagte Sygehus her i Amtet. Kettrup var paa den Tid - før Banens Anlæggelse - nærmest lig Vestervig i Betydning. Der var Centret i den nordlige Del af Amtet som Vestervig var det i den sydlige. Der var en Mulighed for, at der en Gang kunde have været "et Sygehus" her, ikke blot en Sygestue. Den konsekvente Anvendelse af Betegnelsen "Sygehuset i Kettrup" i de officielle Skrivelser forvirrede mig. Cancelli-Circulæret af 28. Febr.

1805 lod ogsaa en Mulighed staa aaben for, at der kunde have været et Sygehus her - maaske primitivt.

I et Møde afholdt i Fattigkommissionen for Kettrup-Gjotrups Sogne den 4. Juni 1833 blev følgende vedtaget: "at ugivt Ane Horslevs 2de Børn skulle fra Juli Maanedes Begyndelse og indtil Moderen udgik helbredet fra "Sygehuset i Kiettrup", hvor hun bliver at indlægge for den veneriske Sygdom osv., og da bemeldte Ane Horslev ikke havde det fornødne Linned for at kunne antages i Sygehuset, saa man sig nødsaget til at skaffe hende Lærred til 2de Særker, der kostede 9 Mark.

Angaaende omtalte Inventarium vedtog Kjettrup-Gjotrups Sogneforstanderskab 8. Maj 1849 - i Anledning af et Circulære om en eventuelt udbrudende Koleraepidemi - "at henvende sig til Fuldmægtig Bredstrup (Skerpinggaard), om man kunde leje Krigsraad Ramløses ledige Gaard, samt samtidig henvende sig til Amtet om det forrige Sygehus' Inventarium maatte tages i Brug her, samt gøre Amtet Bemærkninger om det vanskelige i at finde passende Lokale paa Landet."

Ved stor Imødekommenhed fra flere Sider - ikke mindst fra Statsbiblioteket i Aarhus - er det lykkedes mig at fastslaa, at der i Kettrup har været en Fattiggård med Sygestuer - knyttet til Distriktslægeembedet. Af ovenfor staaende Protokolfskrifter fremgaar det, at dette "Sygehus" har været i Virksomhed i 1833 og været nedlagt før Maj 1849. Thisted Amtsraad maa jo ogsaa have været Økonomisk interesseret deri, naar Amtsraadet taler om "Amtets Besiddelse af Inventarium fra dette Sygehus".

Et andet - ganske morsomt - Bevis paa den Betydning, Kettrup og dette Sygehus maa have haft, er følgende: Da Thisted Amtsraad i 1843 drøfter Oprettelse af et Sygehus i Thisted, nedlægger Kollerup Sogneforstanderskab i et Møde 7. April 1853 Indsigelse mod dette Sygehus' Oprettelse, "hvorimod man fandt det ønskeligt, at et Distriktsygehus oprettedes dér".

Rigsarkivet meddeler mig, at Distriktslæge N. C. Munter i Kettrup (1849-55) i sin Medicinalberetning for Aar 1851 til Stiftsfysicus i Aalborg i Afsnittet om Syfilis indberetter følgende: "Dog har jeg maattet foranledige Enkelte med denne Sygdom smittede sendt til Amtssygehusene i Hjørring og Thisted (maa være en Fejlskrift for Vestervig), da et Sygehus som fornemmelig for denne Sygdom af min Formand i Embedet (Ramløse: 1829-48) var foranstaltet etableret her i Distriktet, før min Embedstiltrædelse af Mangel paa Frequentens igen var bleven nedlagt.

Distriktslæge Münter tager her fejl af Amtssygehuset i Vestervig og i Thisted. Her traadte Sygehuset først i Virksomhed 1858. I Beretningen om Vestervig Sygehus' Virksomhed i Aaret 1856 staa der i Amtsraadsprotokollen for Mødet 3/2 1857. Af de paa Sygehuset. (i Vestervig) for venerisk Sygdomsbehandlende Individier, var: Fra Thisted Lægedistrikt 4 Mandfolk og 6 Fruentimmer, fra Hanherred 1 Mandfolk og 3 Fruentimmer, fra Vestervig 1 Mandfolk og fra Nykøbing 1 Mandfolk. Sygehuset i Nykøbing, der baade er Amts og Nykøbing Købstads Sygehus, er aabnet 1/5 1871 i en ældre til Sygehus omdannet privat Bygning. Udvidet 1874 til 17 Sengepladser.

Der fandtes dengang - i det 18de Aarhundred, - ikke saa faa gamle Syfilitikere spredt over Landsdelen. Jeg

erindrer tydeligt, at Stiftsfysicus Heiberg i Viborg, da jeg aflagde "Tiltrædelsesvisit" i 1903 hos ham, indprentede mig at passe nøje paa disse Tilfælde, som havde interesseret ham meget, medens han praktiserede i Thisted, hvor han nedsatte sig 1868; virkede her særlig som Kirurg, blev Distriktslæge sammesteds 1874 - virkede til 1879, da han udnævntes til Overlæge ved Viborg Sygehus. Blev Stiftsfysicus i Viborg 1893, døde 1915. Han var i Sandhed een af de ædleste og smukkeste Lægetyper fra den Tid!

Selv erindrer jeg enkelte syfilitiske Bensaar fra mine første Praksisaar her i Syd-Thy.

Da jeg finder Amtsraadets Forhandlinger om Sygehusforholdene her i Amtet for Aarene 1850-55 saa interessante - af mange Grunde -, aftrykkes de hermed in extenso:

Sag Nr. 109-1851:

"I Anledning af Stiftsfysicus, Justitsraad Lind i Viborg, efter en af ham foretagen Reise i Thisted Amt i afvigte Sommer, nærmest med Hensyn til den da befrygtede Colera-Epidemi, havde udtalt sig om Nødvendigheden af, at der indrettes et Sygehus i Nærheden af Agger Canal, saa vel paa Grund af den betydelige Færdsel af fremmede Søfolk igjennem

Vestervig Sygehus, ca. 1905.

Canalen, og disses jevnlige Ophold der i Egnen, medens deres Skibe ligger for Ind- og Udgaende ved Krik, som for at forskaffe den talrige fattige Befolkning i Agger den fornødne Plads i saadanne Sygdomstilfælde som den *iaar herskende Typhusfeber*, havde Amtet indhentet saavel Herredsfogdens som det vedkommende Sogneforstanderskabs og Districtslægens Erklæringer over Sagen, der vel samstemme i Gavnligheden af at erholde et passende Locale indrettet til Sygehus i Nærheden af Distriktslægen i Vestervig, men derhos gik ud paa, at en slig Foranstaltning maatte være at træffe af det Offentlige, da de dermed forbundne Omkostninger vilde overstige Sognets Kræfter.

Fra Districtslægen var derhos efter Amtets Anmodning indsendt en Tegning med Overslag til et nyt Sygehuus, da et passende Locale ikke antoges at kunne erholdes til Leie, hvorved tillige var taget Hensyn til Indlæggelsen af syge Reserver, om hvilke det ved sidste Session var bemærket af den militære Overlæge, at de kunde forventes helbredede i et Sygehuus, og var

Bekostningen hermed ifølge det fremlagte Overslag beregnet til 2939 Rbd.

Skjøndt Amsraadet ikke kunde erkjende Nødvendigheden af et sligt Sygehuses Opførelse for en enkelt Deel af Amtet, hvormed vilde være forbundet meget betydelige Bekostninger, vedtoges det dog at henvise denne Sags nærmere Undersøgelse til en Comitee, hvis Forslag da vilde blive at gennemgaae i næste Møde, idet det tillige overdroges denne Comitee ved samme Leilighed paany at optage det forhen behandlede Spørgsmaal om Oprettelsen af et Amtssygehuus i Thisted, og derom gjøre Forslag.

Til Medlemmer af denne Comitee valgtes Formanden (Amtmand Rosenkrantz), Provst Michelsen og Pastor Bagger.

19. Febr. 1852.

Sag Nr. 109-1851:

”I Anledning af et i forrige Møde efter Opfordring af Stiftsphysicus, Justitsraad Lind fremlagt Forslag til Opførelsen af et Sygehuus i Nærheden af Agger Canal var valgt en Comitee til nærmere at undersøge og give Betænkning om denne Sag, idet det derhos var overdraget Comiteen ved samme Lejlighed paa ny at optage de ældre Forhandlinger om Opførelse af et Amtssygehuus i Thisted.

Comiteens Betænkning blev forelæst og havde Sammes Pluralitet antaget, at det paa Grund af Amtets Udstrækning- og locale Forhold vilde medføre større sand Nytte for Amtets Beboere, at der efterhaanden blev indrettet mindre Sygehuse i hvert Lægedistrict, end at den dertil fornødne Sum blev anvendt til Opførelsen af *et eneste større Sygehuus i Thisted*, hvilket ogsaa havde været udtalt som den almindelige Mening under de ældre Forhandlinger (altsaa ang. Thisted Sygehus). Savnet af slige Sygehuse ansaaes derhos meest føleligt paa Landet, hvor en passende Leilighed til at indlægge de Syge ofte ikke engang var at tilveiebringe for Penge, hvorhos det var foreslaaet at gjøre en Begyndelse med begge Landdistrikterne, Hassing og Refs Herreder og *Vester Han Herred*, sidste efter indledet Correspondance med Hjørring Amt om at deltage i Bekostningen for Øster Han Herreds Vedkommende, hvorefter der for begge Kjøbstadsdistricterne maatte søges truffen Overenskomst med Communalbestyrelserne i Thisted og Nykjøbing om at deeltage med Amtet i Opførelsen af Sygehuse for disse Districter, der saaledes ved de forenede Kræfter vilde kunne erholde en bedre og fuldstændigere Indretning.

Da Amsraadets Pluralitet ogsaa maatte tiltræde denne Anskuelse, blev det overdraget den samme Comitee at *indlede de fornødne Underhandlinger angaaende Indretningen af de 2de Sygehuse i Landdistrikterne og forelægge en detailleret Plan hertil næste Møde.*

Sag Nr. 109-1851.

Møde den 4. Mai 1852:

Angaaende Sygehussagen med Hensyn til Hassing og Refs Herreder beroede Sagen paa *Indkjøbet af den fornødne Jord*, hvorom Underhandlingerne endnu ikke vare tilendebragte, og i hvilken Anledning det overdroges Formanden og Nørgaard at foranstalte det videre Fornødne og derom gjøre Indberetning ved næste Møde.

Sag Nr. 109-1851:

Møde den 81. Aug. 1852:

Hvad Vestervig Lægedistrict angaar, bemærkede Formanden, at han ifølge Raadets Bestemmelse havde undersøgt de forskellige Jordstykker, som egnede sig til Indkjøb for derpaa at opføre Sygehuset i Nærheden af Lægens Bolig. Deraf var det nærmeste og mest beleiligt beliggende ikke at erholde tilkjøbs undtagen til en overdreven høi Priis, og en Parcel af Retsvidnet Peder Nielsens Gaard i Oxenbøl havde den væsentlige Mangel at det var for langt fjernet fra Lægen, og at der ikke var nogen ordentlig Vei dertil. Man besluttede derfor at *kiøbe den omtalte Parcel af Herredsfogdens Gaard i Oxenbøl, af omtrent 5 Tdr. Lands Størrelse*, som er beliggende lige op til den omtalte Huuslod og Veien, for den derfor forlangte Betaling, 1000 Rbd., hvilket der i Egnen ikke er anseet for nogen særdeles høi Priis, og overdroges det til Comiteen at besørge det videre Fornødne i saa Henseende samt derefter at foranstalte Bygningen opført ved Licitation efter den fremlagte Tegning med Overslag, saaledes at den kunde være færdig til Afbenyttelse til den første Mai næste Aar. Ved Tegningen til Udhuset bliver der at gjøre den Forandring, at der i samme indrettes Stald og Ladeplads.”

Sag Nr. 109-1851.

Møde den 18. Novbr. 1852:

”Formanden gjorde Raadet bekjendt med, at Licitation var afholdt i Vestervig over Opførelsen af Bygningerne til Sygehuset sammesteds, men da det laveste Bud var 3340 Rbd. og Overslagssummen ikkun udgjorde 2894 Rbd., havde Comiteen ikke fundet at kunne indstille dette Bud til Antagelse, men foranstaltet en nye Licitation afholdt i Thisted, hvor flere Concurenter kunde ventes.”

Sag Nr. 109-1851.

Møde den 9. Febr. 1853:

”Formanden (Rosenkrantz) underrettede Raadet om, at det af Kjøbmand Fjeldgaard og Murermester Hyldal gjorte laveste Bud 3300 Rbd. paa Opførelsen af de fornødne Bygninger til Sygehuset ved Vestervig i Henhold til den i forrige Møde tagne Beslutning, af ham var approberet.

Det overdroges Comiteen at foranstalte Byggepladsen afsat og træffe Overenskomst med en bygningskyndig Mand paa Stedet om i Forening med Districtslægen at have Tilsyn med Bygningsarbeidet imod en passende Godtgørelse. Da Indenrigsministeriet havde bevilget Afhændelsen af den indkjøbte Lod, vilde Kjøbesummen blive anviist Justitsraad Claudi, saasnart Skjødet paa samme kan meddeles. (Claudi: Herredsfogden).

Som denne Sag vedkommende blev fremlagt en Skrivelse fra Justitsraad, Stiftsphysicus Lind, hvori han udbeder sig underrettet om, hvad Fremme Sagen om Sygehuses Opførelse har erholdt, og hvorpaa af Formanden var svaret ham, at Sygehuset i Vestervig vilde blive opført i indeværende Sommer, og at det vilde bero paa Amtets Kjøbstæder, naar de saae dem istand til at udrede de fornødne Bidrag til lignende men noget fuldstændigere Sygehuse i begge Kjøbstæderne, hvortil Amsraadet da havde besluttet at yde tilsvarende Bidrag.

Sag Nr. 109-1851.

Møde den 10. Mai 1853:

”Efter Forespørgsel fra Entreprenøren for Sygehusets Opførelse i Vestervig og Conducteuren, Muurmester Kløvborgs derover afgivne Erklæring bifaldtes det, at der til det Indvendige af Bygningens Muur anvendes circa 10.000 Stkr. ikke fuldt heelbrændte Muursteen og at *Bagerovnen opføres i Leer.*

Til Oeconom og Opsynsmand ved Sygehuset valgtes iblandt de Ansøgende, som havde meldt dem, Rasmus Nielsen Wrindsted, som fortiden tjener i Thisted, der tiltræder denne Bestilling til 1ste November d. A., og henvistes en indkommen Forespørgsel om Afbenyttelse af Græsningen for i Sommer paa den indkjøbte Lod til nærmere Forhandling med denne.” (Forespørgeren).

Sag Nr. 109-1851.

Møde den 2. Aug. 1853:

”Formanden bemærkede i Anledning af det iaar til Opførelse bestemte Sygehuus i Vestervig, at Arbejdet havde havt god Fremgang under Comittees Tilsyn, og at Bygningen heldigvis nu var saavidt færdig, at den snart kunne tages i Brug, saafremt det skulde behøves. For at der i saa Fald ikke skulde staae Noget tilbage, vedtoges det at overlade Comitteen i Forbindelse med Districtslægen at drage Omsorg for Anskaffelsen af de nødvendige Inventariesager.

En Skrivelse blev derhos fremlagt fra Districtslæge Gottschalck angaaende en Deel i det sidste Comittemøde i Forening med denne tagne Bestemmelser, hvilket Raadet bifaldt.”

Sag Nr. 109-1851.

Møde den 17. Novbr. 1853:

”Formanden meddelte Raadet, at Opførelsen af Sygehuset ved Vestervig nu var tilendebragt og Syn derover afholdt, ved hvilket Arbejdet var fundet forsvarligt og vel udført i alle Henseender, overensstemmende med Conditionerne, kun med Undtagelse af, at begge Indgangstrapperne vare foreløbigt lagte af Brædder istedetfor af Kampsteen, fordi disse ikke endnu havde været at faae og Entreprenørerne ikke havde villet udsætte Afleveringen derefter.

I saa Henseende var det Offentliges Ret forbeholdt ved Synet, og Entreprenørerne havde forpligtet dem til at nedlægge Steentrapperne til Foraaret. Som Følge heraf blev Resten af Licitationssummen, der ialt var 3300 Rbd., anvist til Udbetaling. Ligeledes blev anvist en Appendixregning til Beløb 328 Rbd. 1 Mark 13 Skilling.

Af Inventariestykker vare de fornødne Kakkellovne anskaffede og opsatte i hele Huset, for at dette strax kunde være uddampet og anvendeligt i paakommende Tilfælde, ligesom adskilligt Snedkerarbejde m. v., som det medtog længere Tid at faae færdigt, var bestilt og leveret, men iøvrigt overdroges det Comitteen i Forening med Districtslægen at foranstalte udarbejdet en fuldstændig Liste over det Inventarium, som endnu antages fornødent til Sygehuset, hvortil da først anvendes de Inventariesager, som Amtet er i Besiddelse af fra Sygehuset i Kjettrup, og hvorefter Resten anskaffes paa een Gang ved Licitation ifølge nærmere derfor affattede Conditioner.

(Økonomen, Rasmus Nielsen, som forøvrigt var Retsvidne, maa være afgaaet ved Døden i 1854, da det i Mødet den 9. Maj 1854 nævnes: ”at til at indtræde som fast Retsvidne i Vestervig i den afdøde Rasmus Nielsens Sted valgtes den ældste Suppleant, Lars Chr. Andersen, samt endvidere: ”Om Pladsen som Oeconom ved Sygehuset i Vestervig i Rasmus Nielsens Sted var ikkun indkommet 2de Ansøgninger, hvorfor det vedtoges paany at bekendtgøre Pladsen som vacant og midlertidigt lade den bestyre af Enken, som dertil havde erklæret sig villig.)

Møde den 9. Maj 1854:

”Et Forslag fra Districtslæge Gottschalck til et Reglement for Sygehuset i Vestervig tilligemed Amtets Bemærkninger herved og Districtslægens yderligere Bemærkninger eller Betænkning.

Til at udarbejde det endelige Reglement, saaledes som dette bliver at forelægge Indenrigsministeriet til Approbation, valgtes en Comitee, bestaaende af Formanden, Proprietair Sørensen og Gaardejer Nørgaard.

Møde den 8. August 1854:

”Om Tjenesten som Oeconom ved Sygehuset i Vestervig var indkommet 8 Ansøgninger.

I Betragtning af de særdeles gode Vidnesbyrd, som navnlig af Districtslægen vare meddeelte Enken om hendes Dygtighed til at pleie de Syge og holde Sygestuerne i Orden, hvorfor det af ham var udtalt som ønskeligt, at hun kunde blive ved Sygehuset, vedtoges det, hertil at tage Hensyn ved et nyt Valg, saafremt hun besluttede sig til igjen at gifte sig”.

Møde den 28. Juni 1855:

”Efter Forslag fra Inspectionen for Vestervig Sygehuus blev Tiendecommissair Prøveprocurator Tüchsen valgt til Medlem af. bemeldte Commission, samt til at fungere som Secretair og Kasserer med de i Reglementet vedtagne Forpligtelser, og imod at erholde den derfor bestemte Godtgørelse”.

Møde den 20. August 1855:

”En Skrivelse fra Inspectionen for Sygehuset i Vestervig, hvorved fremsendes en Udskrift af Forhandlingsprotocollen indeholdende:

Udfaldet af det over Sygehusets Bygninger afholdte Syn, hvorefter nogle ubetydelige Mangler vare udsatte.

Det vedtoges at anmode Inspectionen om at foranstalte disse Mangler afhjulpne snarest muligt efter Accord, og derpaa indsende Regning, ligesom i Almindelighed at drage Omsorg for den aarlige Vedligeholdelse.

En Indstilling om, hvorledes der vil være at forholde med Anskaffelse af nogle manglende Inventariesager.

Forslag til Kostpenge for hver Syg for indeværende Sommerhalvaar, samt Godtgørelsen for Vadsk, Bandager m. v. Man ansatte Kostpengene til 3 Mark for fuld Kost og Mellemkost, og 1 Mark 8 Skilling for streng Diæt.

En anbefaling til en Skrivelsen medfulgt Ansøgning fra Sygevogter Hans Hansen om at blive ansat som Oeconom ved Sygehuset. Raadet bifaldt det Ansøgte.

Møde den 20. September 1855:

”Inspectionen for Sygehuset i Vestervig havde foreslaaet, at den vestre Sygestue maatte blive deelt i 2 Stuer, for bedre at kunne opvarmes. Raadet bifaldt denne Forandring”.

Møde den 3. Febr. 1857:

Beretning om Sygehusets Virksomhed i Aaret 1855:

Ved Udgangen af Aaret 1855 henlaa i Sygehuset 7 Patienter.

I Aaret 1856 tilkom 21 Patienter, hvoraf i Aarets Løb udgik helbredede 18 Patienter, døde 2.

De paa Sygehuset behandlede Sygdomme vare: Venerisk Sygdom 16, Typhus 5, smitsom Øiensygdom 2, Betændelse 3, Kiertelsyge 1, Underlivssygdom 1.

For offentlig Regning bleve behandlede 18 Patienter, privat 5 Patienter.

Af de paa Sygehuset for venerisk Sygdom behandlede Individuer vare: fra Thisted Lægedistrikt 4 Mandfolk og 6 Fruentimmer, fra Han Herred 1 Mandfolk og 3 Fruentimmer, fra Vestervig 1 Mandfolk, og fra Nykøbing 1 Mandfolk.

Hvad de to paa Sygehuset i Aarets løb døde angaar, da var den ene en 24-aarig Pige, der efter i længere Tid at have ligget i Hjemmet af Tyfus blev indlagt paa Sygehuset den 24de Octbr. i en haabløs Tilstand og døde den 22. Novbr. Den anden var et paa Sygehuset den 11te Decbr. af en paa Grund af venerisk Sygdom indlagt Moder født Drengbarn, der døde 10de Dagen efter Fødselen under udviklede Symptomer af medfødt venerisk Sygdom.

Møde den 5. og 6. Maj 1857.

Indberetning fra Inspectionen for Vestervig Sygehus om, at Oeconom Hansen var afgaaet ved Døden efter længere Tids Sygdom, samt at hans Enke har været angrebet af samme Sygdom, saa at man har maattet leie Hjælp til de Syges Betjening, hvormed Enkens Moder dog midlertidigt havde overtaget Opsynet, indtil hun nu igjen var saavidt helbredet, at hun selv kunde bestride det.

Fra samme var derefter indkommet Andragende om, at hun fremdeles maatte forblive ved Oeconompladsen, og da dette var særdeles anbefalet af Inspectionen under Betingelse af, at hun holder en paalidelig Karl til Hjælp, fandt man ikke noget derved at erindre.

Amtsraadets Motiver til Valget af Vestervig til Opførelse af det første Sygehus i Thisted Amt forekommer mig saa oplysende om Tiden - ca. 1850. Paaegningen af, at Sygehuset vil komme til at ligge ved Aggerkanalen - ikke i Thisted -, tyder stærkt paa den Betydning, man den Gang tillagde den nye Trafikaare mod Vest. Kanalen, der dannedes ved Stormfloden 1825, udvidedes betydeligt ved en ny Stormflod 1839, og i 1848 var Kanalen 440 m bred og 2-2,25 m dyb. Den trafikeredes mere og mere - blandt andet var der fast Dampskibsforbindelse gennem Kanalen til England. 1850 besejledes den af 1805 Skibe, men allerede 1864 var den igen tilsandet og Sejladsen næsten ophørt.

Atter et stort Fejlsyn med Hensyn til Vurderingen af Trafikforholdenes Stabilitet paa og langs den jyske Vestkyst.

Omkring Aarene 1850 rasede der en voldsom Koleraepidemi rundt om i Europa. 1853 naaede Epidemien København. Heroppe undgik vi den.

Tyfus var den Gang en almindelig udbredt Sygdom - ogsaa her i Amtet. Heldigvis har den fremadskridende Hygiejne m. m. næsten udslettet denne Sygdom - ligeledes Difterien og Skarlagensfeberen.

Interessant er det ogsaa at se under Forhandlingen i Amtsraadet Bekymringerne for de meget betydelige Omkostninger - ca. 4400 Rdl. - 13 Senge!!

Prøv en Sammenligning med de nuværende Udgifter til Bygning af Sygehuse.

Særlig interessant forekommer det mig, at Amtsraadet allerede den Gang drøftede det vigtige Spørgsmaal ”smaa kontra store Sygehuse” og at Amtsraadet straks begyndte med Anlæggelse af et lille Sygehus.

At Vestervig den Gang blev valgt af Amtsraadet til Anlæggelse af det første Sygehus her i Amtet, tror jeg nu ikke alene skyldtes Hensynet ”til Aggerkanal og den fattige Befolkning i Agger”. Nej, Vestervig var den Gang, om jeg saa maa sige, Hovedstaden i Syd-Thy - det aarhundredgamle Kulturcentrum. Fra 1660-1793 - efter Enevældens Indførelse og Lensmandsordningens Ophævelse - fandtes intet ”Thisted Amt”, men *Ørum-Vestervig* Kloster og Dueholm Amter. Først 1793 forenedes de 3 Amter med V. Han Herred til Thisted Amt.

Her boede Herredsfogden i Hassing-Refs Herreder (fra Aar 1820), Distriktslægen i samme Herreder fra 1850; her var Apotek (oprettet 1850), her laa Tinghuset (indviet 1833), og her laa Thylands gamle Domkirke med Liden Kirstens Grav. Der var gode Vej forbindelser hertil - af stor Betydning den Gang. Thybanen aabnedes først 1882.

Om dette Amtets første Sygehus - altsaa fraregnet ”Sygehuset i Kjettrup” - hedder det i Reglementet, som er approberet af Indenrigsministeriet 19. Jan. 1855:

- 1) Det ved Vestervig i Aarene 1853-55 for Thisted Amtsraads Regning opførte Sygehus, tilhørende Amtet, bestaar af:
  - a) 1 teglhængt, grundmuret Forhus, indrettet til 4 Sygeværter med 13 Senge, Badekammer og Lejlighed for Økonom.
  - b) 1 straataekt, grundmuret Sidehus, hvori findes Ligstue, Bryggers med Badeovn, Plads til Fourage og Stald til 2 Køer.
  - c) 1 Gaardsplads med locum,
  - d) 1 indhegnet Haveplads.
  - e) Den tilhørende Jordlod af omtr. 6 Td. Sædeland, Størrelse ca. 10.000 Kvadratalen.
- 2) Sygehuset, som er opført ifølge den af Amtsraadet tagne Beslutning efterhaanden at lade opføre og indrette mindre Sygehuse for ethvert af Amtets Lægedistrikter, er bestemt til Afbenyttelse for Vestervig Lægedistrikt, som bestaar af Hassing og Refs Herreder.

Indvielsen af Vestervig Sygehus foregik under nok saa triste Omstændigheder. Dette fremgaar af efterfølgende Journaludtog, der tillige er ret oplysende om Datidens Forhold.

For at supplere Fortegnelsen over de paa Sygehuset ved Vestervig behandlede Syge anføres:

Førend Sygehuset var færdigt, og inden det endnu var forsynet med noget Inventarium, indlagdes paa samme i Dec. 1853 med det kgl. Amts Tilladelse tvende Tjenestekarle fra Knudsgaard i Kobberø, hvor flere Individer laa angrebne af tyfoid feber; begge disse Folk forlode Sygehuset helbredede; paa Sygehuset angrebes, medens de nævnte Tjenestefolk laa sammesteds, den et Par Maaneder før ansatte Økonom Rasmus Nielsen, der efter et langt Sygeleje døde i Slutningen af Jan. 1854, og Tjenestepigen, der dog helbredtes.

Gottschalck Overlæge.

Sygehuset, hvis Forhus var 36 Al. langt og 15 Al. bredt, blev taget i Brug - færdigt - i Maj 1855. Det udvidedes i 1882 ved en Tilbygning mod Øst til 16 Senge. Økonomen boede i Forhuset. Omkring Aar 1900 atter en Forlængelse af Sygehuset mod Vest. Indtil da var der 2 Indgange mod Syd.

Ved min Tiltræden som Sygehuslæge 1906 var Sygehuset langtfra i den Orden, der var Ønskeligt. Det havde i Aarevis hovedsageligt været anvendt som Epidemisygehus og "Plejehjem". Operationsstue fandtes overhovedet ikke. Der fandtes ikke et eneste kirurgisk Instrument. For en ung - den Gang - moderne indstillet Læge var der meget at arbejde med. I de første Aar maatte jeg selv anskaffe mange kirurgiske Instrumenter - disse overtog Sygehuset dog senere.

Paa Sygehuset fandtes den Gang en Sindssygecelle med tilhørende Vagtrum. Det var en mindre Stue - beliggende i en Sidefløj -, hvor Væggene var polstrede, betrukne med Lærred. For Vinduet var der svært Jerngitter. Midt i Stuen stod en ligeledes polstret, med Lærred betrukken "Trækasse", naglet til Gulvet, som dog var af Træ. En meget svær Dør med et lille "Kighul" forsynet med en Klap, som kunde aabnes ude fra Gangen - for uhindret at kunne faa et Indblik i Stuen. Mellem denne og Vagtstuen var der en Aabning - stor som en Dør -, men forsynet med svære afrundede Planker, staaende lodrette, med en Afstand mellem hver paa ca. 4-5 Centimeter. Cellen var meget mørk, oplystes af en lille Petroleumslampe anbragt over Indgangsdøren, ogsaa forsynet med et svært Jerngitter. Til Cellen hørte ogsaa en mægtig svær Spændetrøje, forsynet med Laase. Denne befinder sig forlængst paa Universitetets medic.-histor. Musæum. Hvorledes Luften var i dette Rum behøves ikke at omtales og heller ikke, hvorledes Vægge og Sengestedet saa ud og lugtede. Et "Rovdyrbur" mindede det Hele om.

Tænk engang alvorligt over de kolossale Fremskridt, der er gjort med Behandlingen af sindslidende Patienter.

Til Sygehuset var der ogsaa i min første Tid knyttet et Karantæne Sygehus i Krik. Der var lejet en lille Lejlighed i et Hus i Byen, 2 Værelser med Køkken, med 2 eller 4 opredte Senge staaende klar til Modtagelse af de farlige epidemiske Sygdomme som Pest, Kolera o. l. - beregnet, formoder jeg, til Indlæggelse af søfarende Patienter med disse Sygdomme, da disse ikke maatte behandles paa selve Sygehuset. Hvorvidt disse Sygestuer nogensinde har været i Brug, ved jeg desværre ikke.

I en Afhandling i U. f. L. 4 R bind 19 - 1889 - af Distriktslæge G. Schleisner om Sygehusforholdene i Provinserne staar om Thisted Amt følgende: "Thisted Amt synes at være vel forsynet baade med Sygehuse og

med Sengepladser, om end Belægningen i Thisted og Nykøbing synes at antyde Trang til endnu et lille Sygehus; Belægningen paa Sygehuset i Vestervig viser, at det gør god Fyldest. Amtet har i alt 3 Sygehuse fra 1858 (?) og 71 og 73, udvidede 1881, 74 og 82. Thisted Fattigvæsen har Sygestuer i den gamle Fattiggård. For Thisted Amts Vedkommende synes Belægningsforholdene at antyde Ønskeligheden af en Udvidelse af Thisted og Nykøbing Sygehuse, da Belægningen har været 7 og 9,7 pr. Senge; endvidere gør Afstandsforholdene det ønskeligt, at der oprettes 2 smaa Sygehuse i Kjettrup og Hvidbjerg."

Forbedringer indførtes, men det gik langsomt. Amtsraadet var paa det Tidspunkt ikke særligt villigt til at ofre noget paa Forbedringer, endsige paa Udvidelser. Dette ahang til Dels af, at der den Gang tænkte mere paa det store Centralsygehus i Thisted; - Striden mellem de smaa og store Sygehuse var særlig levende og den Gang hængte Pengene ikke saa løse, som man ser, de gør nu.

1916 anskaffedes en hestetrasket, lukket Sygevojn. 1921 anskaffedes et Sygeautomobil fælles for de 3 smaa Sygehuse her i Sydthy - var stationeret i Hurup til fælles Brug. Forløberen for Falck. 1920 ophævedes Sygehusgrænserne - Herredsgrænserne.

Et Skridt mod Indførelsen af Central-Sygehuset i Thisted, idet nu enhver Patient frit kunne vælge, hvilket Sygehus man ønskede sig behandlet paa. Et lykkeligt Skridt, som dog i første Omgang paavirkede Belægningen paa de smaa Sygehuse. Det rettede sig dog ret hurtigt.

Først i 1930-31 lykkedes det - takket være et direkte Tilskud fra Vestervig-Agger Sogneraad, at faa indført en betydelig Forbedring, hvorved Epidemifdelingen flyttedes - isoleredes; der blev indrettet godt Køkken, Røntgenværelse, Lysbad, 2 Operationsstuer o. s. v. Sengentaallet blev ikke forøget, idet 2 uheldige mod Nord vendende smaa Sengestuer nedlagdes.

Et stort Savn - den Gang almindeligt paa Sygehusene - Mangelen paa et Opholdsværelse for de oppegaaende Patienter - voldte det stort Besvær med at faa afhjulpet.

1940 fik Sygehuset - anonymt - tilstillet en Gave paa ca. 2500 Kr. - at anvende efter mit bedste Skøn. Amtsraadet indgik saa paa at ofre et lignende Beløb og Sygehuset fik da mod Øst en Tilbygning indeholdende den stærkt savnede Opholdsstue.

1945 fik jeg - ligeledes anonymt - en Gave paa 5,000 Kr. - ligeledes til Anvendelse efter mit bedste Skøn. Heraf anvendtes en Del af Beløbet til Indlæggelsen af et Radioanlæg med Hovedtelefon til alle Patientsenge - samt til Anlæggelse af en smuk Have. Denne blev desværre stærkt beskaaret ved Tilbygningen af en Tuberkulosestation m. m. i Aaret 1953.

Vestervig Sygehus opførtes alene for Amtets Penge - idet Amtsraadet gik ud fra, "at en sliq Foranstaltning maatte være at træffe af det offentlige, da de dermed forbundne Omkostninger vilde overstige Sognets Kræfter".

Sygehusbyggeri i Ø. og V. Hanherreds Lægekreds blev opgivet efter Correspondance med Hjørring Amtsraad - for Ø. Hanherreds Vedkommende, fordi dette Amtsraad paa det Tidspunkt ikke kunde deltage deri af økonomiske Grunde.

Thisted og Nykøbing Sygehuse skulde være baade Amts- og By Sygehuse, "begge Parter skulde deltage i

Udgifterne i Fællesskab for ved de forenede Kræfter at erholde en bedre og fuldstændigere Indretning". Herom indlededes der Forhandlinger, som altsaa resulterede i, at Thisted Amts og By Sygehus i Thisted toges i Brug 1858 og Nykøbing By's og Amts Sygehus i 1871. Disse 2 Sygehuse "skulde være fuldstændigere" end Vestervig.

Sygehuset her i Vestervig toges i Brug 1855 - efter den triste Indlæggelse i 1853-54 i det da endnu ikke helt færdige Sygehus - og hvorunder den antagne Økonom Rasmus Nielsen døde. Hans Enke ansattes derpaa midlertidigt som Økonoma. 1854 ansættes hun fast, da hun - ifølge Distriktslægens Udtalelser - havde vist Dygtighed "til at pleje de Syge og holde Sygestuerne i Orden" og det vedtoges "at tage Hensyn hertil ved et nyt Valg, saafremt hun besluttede sig til at gifte sig".

Betalingen fastsattes i 1855 til 3 Mark for fuld Kost og Mellemkost og 1 Mark og 8 Sk. for streng Diæt, inclusive Godtgørelse for Vask; Bandager o. l.

1858 anser man sig nødsaget til at anbringe et Stakit i 2 Meters Højde mellem Sygehuset og den Østre Længe "for at forhindre Kreaturerne fra at komme ind i Haven".

Kun ringe Søgning af Patienter i de første Aar bevirkede, at Distriktslæge Bech 1859 ansøgte om, at der i Stedet for Betaling pr. Patient maatte tilstaaes ham en aarlig Godtgørelse af 20 Rdl., da hans Fortjeneste ved Tilsyn af de faa Patienter, der indlagdes, ikke stod i Forhold til det af ham præsterede Arbejde.

Tilfældigt fandt jeg en Dag i en Mappe en Artikel i Thisted Amtavis fra ca. 2/12 1936 af - n med Overskriften: "Da man byggede de første Sygehuse i Thisted Amt".

Artiklen er sikkert bygget paa de samme Amtsraadsprotokoller, som jeg har anvendt. Heri denne Artikel findes et Supplement til mine Notater, som jeg tillader mig at omtale her:

"I Vintermaanederne blev der bevilget 24 Sk. daglig pr. Patient til Lys og Brændsel, dog med Moderation for Maanederne Oktober og Mai, forsaavidt som Anvendelsen heraf i disse Maaneder bliver nødvendig. Sic.

Betaling for Opholdet paa Sygehuset tilfaldt Økonomen, men des foruden maatte Patienten betale en nærmere fastsat Pris af 6-8 Sk., der gik ind i Sygehusets Kasse til Dækning af Udgifter til Læge e. t. c.

Af Regnskabet ses for Aaret 1856, at Indtægten har været 167 Rdl. og 54 Sk. og "ingen Udgift", hvilket synes meget mærkeligt, synes - n, for selvfølgelig var der Udgifter ved Driften af Sygehuset.

Distriktslæge Bech fik en ugentlig Godtgørelse af 4 Mark for hver Patient, der indlagdes for Fattigvæsenets Regning og 4 Rdl. for hver Patient indlagt af det Offentlige.

Da Økonomen afgik ved Døden og Enken overtog Bestillingen efter ham, ses Sygehuset under hendes Sygdom at have haft en Udgift ved Antagelsen af 2 Koner, hvoraf den ene lønnedes med 3 Mark om Dagen og den anden med 2 Mark og 8 Sk. om Natten".

Da Belægningen er for ringe, henstillede Inspektionen derfor, at man søger at raade Bod herpaa, dels ved at nedsætte Taksterne og dels ved at hen vise Patienter med Kønssygdomme til Thisted Sygehus, da det i Distriktet var den almindelige Mening, at andre Patienter maatte dele Værelse med de veneriske Syge.

Stillingen som Økonom var ikke indbringende, og da Enkemadam Hansen, der bestred denne Stilling, i 1862 giftede sig med en Feldbereder fra Bogense, søgte denne at faa Amtets Tilladelse til samtidig med at være Økonom - han overtog Stillingen sammen med Konen - at maatte drive Feldberederivirksomhed paa Betingelse af, at man opførte en Bygning ved en Aa, der var beliggende 300 Alen fra Sygehuset, ligesom han forpligtede sig til at skifte Tøj inden han paatog sig Arbejde paa Sygehuset.

Denne Aa erindrer jeg i min første Tid i Vestervig blev brugt af Farveriet i Vestervig til Skylning af Uld og Garn. Farveriet som laa vest for Gartneriet havde en Sti ned til Aaen, hver Farveren pr. Trillebør fragtede Varerne ned til Aaen til videre Behandling der.

Feldberederen fra Bogense døde faa Aar senere; denne Gang overtog Enken ikke Bestillingen, men indsendte en Ansøgning til Amtet om Pension. Der blev bevilget hende en aarlig Understøttelse af 40 Rdl. "saa længe nogle af hendes Børn er uconfirmeret og hun selv er trængende".

1869 behandlede kun 9 Patienter paa Sygehuset; heraf udskrives "7 som helbredt, 1 i forbedret Tilstand og 1 som uhelbredelig".

Jeg har prøvet paa i denne Artikel - maaske temmelig spredt, at riste en Minderune over det gamle Sygehus her i dets første Arbejdsaar, suppleret med lidt fra de mange Aar, jeg selv havde Ledesen derude. Af Fortiden kan man lære ikke saa lidt om Fremtiden, naar man prøver at tyde Runerne paa rette Maade. De ret talrige "Sidesving", som jeg har medtaget, haaber jeg ogsaa maa finde interesserede Læsere.

Sygehuse i Thisted Amt oprettede:

Vestervig: 1855 (13 Senge).

Thisted: 4/1 1858 - udvidet 1881 - 32 Senge.

Nykøbing Mors: 1/5 1871 - udvidet 1881 - 17 Senge.

Fjerritslev: 1896, 16 Senge, nyopført efter Brand 1922.

Koldby: 1891-92.

Hvidbjerg: Thyholm: 1892.

Dr. Buus: Privatklinik i Hundborg 1907-1935.

Sygestuerne i Kettrup Fattiggaard.

Sygestuerne i Thisted Fattiggaard.

Private Sygestuer i Thisted By.

Stine Kudsk's Klinik i Nors, der formentlig har bestaaet i det mindste fra Aar 1795, da Peder Kudsk fik kongelig Bevilling "til at kurere Arm- og Benbrud samt at aarelade". Denne Klinik blev stærkt søgt af Patienter fra hele Amtet" blev betragtet som en Specialklinik for slige Tilfælde. Jeg personlig erindrer klart, at jeg selv - efter et Fald i Skolegaarden paa Realskolen i Thisted, formentlig i Aaret 1885 blev kørt - i Landauer - til Nors og fik mit Knæ behandlet der og derefter blev tilset og behandlet i mit Hjem med Indgnidninger af Stine Kudsk eller hendes Søn. Hendes fine Gammelkone-Hænder staar klart for min Erindring.

Hvornaar Klinikken blev lukket, ved jeg ikke bestemt; men det skete formentlig sidst i Aarhundredet. Stine Kudsk døde 1897.

I vor historiske Aarvog for Aaret 1943 har Hr. Riis - Olesen skrevet en Artikel "om Læger og Folkekirurger i Thy", hvortil henvises.

Kudskeslægten i Nors' Saga er iøvrigt skrevet af Dr. K. Carøe i Samling for jysk Historie og Topografi pag 1, Aargang 1914: Titel: Folkekirurgi i Thy.

*Distriktslæger i Hassing-Refs Herreders
Lægedistrikt (Vestervig).*

Gottschalck Chr. H. (Overlæge i Hæren) 16. Juni 1850-16. Maj 58. (Sygehuslæge 1853-58).
Beck Ove Fr. 27. August 58-5. December 73.
Mulvad Niels Georg: 3. Juli 74-8. Januar 84.
Fejlberg Chr. A. M. L. 21. Maj 84-6. December 90.
Meyer Magnus Suensen 27. Januar 91-2. Juni 1906.
Toft P. E. 2. Marts 05-10. August 1906 (konstit.).
Knudsen N. Bluhme 10. August 06-13. Decbr. 1912.
Kjær Vilhelm, Hurup: Jan. 1913-Marts 1915
(konstitueret).
Kjær Vilhelm, Hurup: Kredslæge i Syd-Thy 28. Maj 1915.

Sygehuslæger i Vestervig.

Toft P. A. 1906-1948.
Petersen H. C. 1948.

*Distriktslæger i Han Herredernes Lægedistrikt
(Kjettrup, senere Fjerritslev).*

Ramløse C. F., Distriktskirurg, Krigsraad, 2. Septbr. 1829-1848, Aagaard Hovedgaard.
Münster N. G., Krigsraad, 9. Septbr. 49-55, Kjettrup.
Cantor Isac Nathan 16. Marts 56-63, Kjettrup.
Fangel G. E. F. M. 20. Februar 64-75, Kjettrup.
Schierup H. B. 19. Oktober 75-97 (Bopæl Elmelund, senere Kjettrup).
Bartsch A. L. A. 27. Oktober 98-1915, Fjerritslev.

Øster og Vester Han Herreders Lægedistrikt sorterede først baade under Hjørring og Thisted Amter. Embedet først flyttet under Bartsch, der samtidig (1896) blev Sygehuslæge i Fjerritslev.

Sygehuslæger i Fjerritslev.

Bartsch A. L. A. 1896-1915.
Dalsgaard Søren 1915—25.
Pedersen Edvard 1. April 1925.

*Distriktslæger i Thyholm Lægedistrikt
(Hvidbjerg, Thyholm).*

Krag Mauritz G. I. V. 12. September 1868-1877.
Petersen Osvald E. 15. December 77-1890.
Effersø Joh G. 29. April 90-1906. Død 25. Maj 1906.
Michélsen Chr. H. 10. November 06-1. April 1915.
Flyttede derefter til København.

Sygehuslæger ved Hvidbjerg Thyholm Sygehus.

Effersø John G. 1892-1906.
Michélsen Chr. H. 1906-10.
Ilsø N. Clausen 1910-1919.
Kruchow Eli Chr. 1919 –

Sygehuslæger ved Koldby Sygehus.

Bloch Gabriel Fr. 1892-Sept. 1903. Død 5. Aug. 07.
Nielsen A. G. Okt. 03-April 13.
Haslund Kai Aagaard April 13-Juli 18.
Jessen Einar Juli 18-Jan. 1919 (Vicar).
Christensen Holger Lützhøft Jan. 19-Sept. 1947.
Hansen-Hvass Niels Okt. 47-

*Distriktsiægeernbederne i Thisted Amt
er oprettede:*

Thisted 12. Oktober 1787.
Nykøbing 12. Oktober 1787.
Han Herrederne 15. April 1829.
Hassing-Refs 31. Januar 1850.
Thyholm 4. Januar 1868.

I Sundhedskollegiets Forhandlinger for Aaret 1849 staar bl. a. følgende: Justitsministeriet udbeder sig Kollegiets Ytringer om en Deling, der var paatænkt af Thisted Lægedistrikt og hvorom Amtsraadets og Fysicus Erklæring var bleven indhentet: Efter Opgivelse af Fysicus udgjorde Distriktet i Strækning mod Nord og Syd over 9 Mile med en Befolkning af 28-29.000 Mennesker. Købstaden Thisted, hvor Lægen boer og maa bo, ligger 7 Mile fra den søndre og 2½ Mile fra den nordre Grændse. Amtsraadet og Fysicus er enige i, at Distriktet bør deles saaledes, at Distriktslægen i Thisted tillægges Hillerslev og Hundborg Herreder, og at Hassing og Refs Herreder kommer til at udgøre et eget Distrikt med Bopæl for Lægen i Vestervig. Kollegiet anbefaler den foreslaede Ordning.

Kilde: Historisk Årbog for Thisted amt 1955, side 340-371)